

بخش اول : تحلیل پیچیدگی زمانی

الف) پیچیدگی زمانی

ساختار کلی سیستم

سیستم از چهار بخش اصلی تشکیل شده است:

۱. پردازش فرمول‌ها (ارزیابی، infix به postfix ، Tokenization)

۲. مدیریت وابستگی‌ها (گراف وابستگی، تشخیص دور)

۳. محاسبه مجدد (به‌روزرسانی زنجیره‌ای)

۴. مدیریت تاریخچه (Undo/Redo)

1. ارزیابی یک فرمول (Evaluate formula): الگوریتم خطی است و هر کاراکتر فرمول دقیقاً

یک بار پردازش میشود.

- تبدیل infix به postfix : $O(L)$ که L طول فرمول است.
- محاسبه postfix : $O(L)$ برای پردازش توکن‌ها.
- جمع کل: $O(L)$: توضیح: الگوهای regex به صورت خطی روی فرمول اجرا می‌شوند.

2. استخراج وابستگی‌ها (Extract Dependencies)

- جستجوی الگو در فرمول با استفاده از regex : $O(L)$

3. محاسبه مجدد وابستگی ها (Recalculate Dependencies)

- یافتن سلول های وابسته : (BFS) که: $O(V+E)$

○ تعداد سلول ها $V = R * C$

○ تعداد یال های گراف وابستگی E

- مرتب سازی توپولوژیکی : $O(V+E)$

- محاسبه هر سلول وابسته : $O(L)$

- پیچیدگی زمانی : $O(V+E+L)$

4. بدترین حالت

اگر یک سلول به تمام سلول های دیگر وابسته باشد (مثل $=SUM(A1:D1)$)

- $V = R * C$

- $E = V - 1 = V$ (هر سلول به همه وابسته است)

- پیچیدگی زمانی: $O(V * L) = O((R * C) * L)$

5. دستور N برای SET

- هر دستور SET ممکن است کل گرید را به روز کند.

- بدترین حالت ممکن: $O(N * (R * C) * L)$

6. مدیریت گراف وابستگی

- یافتن سلول های وابسته (BFS)

- V تعداد رئوس (سلول ها) : $R * C$

- E : تعداد یال ها (وابستگی ها)

- پیچیدگی زمانی: $O(V+E)$

ب) پیچیدگی فضایی

1. ذخیره سازی گرید

- آرایه دو بعدی سلول ها: $O(R*C)$
 - حافظه هر Cell :
- ✓ $rawContent: String \approx L$.
- ✓ $computedValue: Object \approx 8$ بایت (reference)
- ✓ $dependencies: Set<String> \approx 16$ بایت + هر رفرنس
- ✓ . سایر فیلدها: ≈ 20 بایت
- کل گرید: $O(R*C*L)$

2. گراف وابستگی

- لیست مجاورت: $O(V+E)$
- در بدترین حالت (هر سلول به همه وابسته است) : $O(R*C)$

3. پشته و صف

- پشته برای ارزیابی فرمول : $O(L)$
- صف برای BFS: $O(V)$

4. تاریخچه (UNDO/REDO)

- ذخیره H حالت: $O(H*R*C)$

5. جمع کل فضایی

بدترین حالت: $O((R*C) + (H*R*C) + L)$

بخش دوم: روش های بهینه سازی

الف) جلوگیری از محاسبه مجدد کل گرید

- روش فعلی: فقط سلول های وابسته محاسبه میشوند.
- الگوریتم:
 - ♦ هنگام تغییر یک سلول، با BFS تمام سلول هایی که به آن وابسته اند پیدا می شوند.
 - ♦ فقط آن سلول ها محاسبه مجدد می شوند.
- اثر: کاهش از $O(R \times C)$ به $O(K)$ که K تعداد سلول های وابسته است

ب) محاسبه مجدد تنها سلول های وابسته پس از تغییر یک سلول

- مکانیزم: ۱. هنگام تعریف فرمول، وابستگی ها استخراج و ذخیره می شوند.
- ۲. برای هر سلول، لیست dependents نگهداری می شود.
- ۳. هنگام تغییر، فقط این لیست دنبال می شود.
- گراف وابستگی:
 - هر سلول لیستی از سلول هایی که به آن وابسته اند (Dependents) دارد.
 - هنگام تغییر، فقط این مسیرها دنبال شوند.
- مثال: اگر $C1 = A1 + B1$ باشد، فقط C1 پس از تغییر A1 یا B1 محاسبه می شود.

ج) استفاده از ساختارهای داده های مناسب

1. صف برای مدیریت محاسبات
 - مشکل: اگر سلول ها به ترتیب اشتباه محاسبه شوند، مقادیر قدیمی استفاده می شوند.
 - راه حل: مرتب سازی توپولوژیکی با صف
 - سلول هایی که هیچ وابستگی حل نشده ای ندارند، اول محاسبه می شوند.
 - پیچیدگی $O(V + E)$: به جای جستجوی کامل.
2. بهینه سازی گراف
 - ذخیره هم زمان , Dependencies , Dependent :

○ Dependencies : سلول هایی که این سلول به آن ها نیاز دارد.

○ Dependent : سلول هایی که به این سلول نیاز دارند.

- افزودن سریع و حذف سریع

3. استفاده از Hash Maps برای دسترسی سریع

- دسترسی به سلول با آدرس $O(1)$: با مپ CellReference → Cell.

- جستجوی وابستگی ها $O(1)$: برای بررسی وجود ارجاع.

4. پشته برای ارزیابی فرمول ها

الگوریتم: Shunting-yard

- تبدیل Infix به Postfix با حفظ اولویت ها

- پشتیبانی از پرانتز و عملگرهای یوناری

- پیچیدگی خطی $O(L)$:

د) ذخیره سازی مقادیر حساب شده برای کاهش مصرف حافظه و دسترسی سریع تر.

1. Caching. مقادیر سلول ها

- مشکل: فرمول های تکراری چندبار محاسبه می شوند.

- راه حل: ذخیره نتیجه فرمول با کلید (formula, dependencies_values).

2. Memoization برای محدوده ها

- برای توابع تجمعی مثل SUM(A1:D1)

- نتیجه را cache کنید.

- اگر سلولی در محدوده تغییر کرد، فقط تفاوت را اعمال کنید (Incremental

Update).

- مثال $newSum = oldSum - oldValue + newValue$:

3. Lazy Evaluation

- مشکل: محاسبه همه سلول ها حتی وقتی نیازی نیست.

- راه حل: فقط وقتی سلولی خواسته شد (مثلاً برای نمایش) محاسبه شود.

- پیاده سازی: یک فلگ isDirty برای سلول هایی که نیاز به محاسبه مجدد دارند.

4. Batch Updates

- همه تغییرات را جمع‌آوری کنید.
- یک بار محاسبه مجدد انجام دهید.
- از محاسبات تکراری جلوگیری می‌کند.